

"Почта туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы 2001 жылғы 13 қыркүйек N 1195

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. "Почта туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.
2. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі

Жоба

Қазақстан Республикасының Заңы

П о ч т а т у р а л ы

Осы Заң почта қызметі саласындағы қарым-қатынастарды реттейді, почта байланысы саласындағы мемлекеттік органдардың өкілеттіктерін, сондай-ақ почта операторлары мен почта операторлары қызмет көрсетулерін пайдаланушылардың құқықтары мен міндеттерін, почта операторларының мәртебесін және жауапкершілік ш е к т е р і н а н ы қ т а й д ы .

1 - Т А Р А У . Ж А Л П Ы Б Е Р Е Ж Е Л Е Р

1-бап. Осы заңда пайдаланылатын ұғымдар

Осы Заңда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

абонементтік жәшік - почта операторларының өндірістік объектілерінде орнатылатын, адресаттар почта жөнелтімдерінің жеке түрлерін алу үшін өкілетті орган белгілеген тәртіппен пайдаланатын жабылатын арнайы жәшік;

абоненттік почта жәшігі - тұрғын үйлерде, сондай-ақ ауылдық жерлерде жеткізу учаскесінде адресаттар почта жөнелтімдерін алу үшін орнатылатын жәшіктері бар а р н а й ы ш к а ф ;

адресат - почта жөнелтімі немесе почталық ақша аударымы соған арналған почта операторының қызмет көрсетулерін пайдаланушы;

бандероль - мөлшерін, салмағын және буып-түю тәсілін уәкілетті орган анықтайтын басылымдар, іс қағаздары, құжаттар мен басқа да жазбаша салымдар бар почта жөнелтімі;

почта жөнелтімін табыс ету - почта жөнелтімін адресаттың өзіне немесе оның сенімді тұлғасына беруде жасалатын өндірістік операция;

почталық төлемнің мемлекеттік белгілері - почта маркалары және уәкілеттік орган айналымға енгізетін, почталық хат-хабарға соғылатын және почта байланысы қызмет көрсетуіне ақы төленгенін растайтын өзге де белгілер;

почта жөнелтімін жеткізу - жеткізетін жердегі почта, операторының өндірістік объектілерінен адресаттың абонементтік немесе абоненттік почта жәшігіне немесе жөнелтуші көрсеткен өзге де мекен-жай бойынша почта жөнелтімінің қозғалысын білдіретін операция;

біртұтас почта аумағы - почта операторы өндірістік объектілерінің жалпы индекстеу жүйесін, почта жөнелтімдерін ресімдеудің, қабылдаудың, өңдеудің, тасымалдаудың және жеткізудің (табыс етудің) жалпы тәртібін белгілейтін почта байланысы саласындағы бірыңғай нормалар мен ережелер қолданылатын Қазақстан Республикасының аумағы;

бәсіре зат - құжаттар мен почта жөнелтімдеріне почта байланысы объектілерінің атауларын (почта вагонының бағытын), почта жөнелтімін және өзге де ақпаратты қабылдау және жеткізу уақытын көрсете отырып, бедерлеме соғуға арналған құрылғы (мөртабан);

халықаралық почта жөнелтімі - Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерге тасымалдау үшін қабылданатын, Қазақстан Республикасына оның шегінен тыс жерлерден келетін немесе бір шетел мемлекетінен екіншісіне Қазақстан Республикасының аумағы арқылы өтетін қарапайым немесе тіркелетін почта жөнелтімі;

халықаралық жауап купоны - ірі қаріппен "UPU" (Дүниежүзілік Почта Одағының қысқартылған белгісі) әріптерін бейнелейтін су белгілері бар қағазға басылған, Дүниежүзілік Почта Одағының Халықаралық Бюросы шығаратын, әуе көлігімен жіберілетін, салмағы 20 грамға дейін болатын қарапайым халықаралық хаттың Қазақстан Республикасында қолданылатын почта төлемінің мемлекеттік белгілерімен айырбастауға жататын бағалы құжат;

ұсақ пакет - мөлшерін, салмағын және буып-түю тәсілін уәкілетті орган анықтайтын тауарлардың үлгісі, сыйлық сипатындағы ұсақ заттар бар тіркелетін почта жөнелтімі;

ұлттық почта операторы - почта байланысының жалпыға бірдей, негізгі, шарттық және өзге де қызметтерін, қаржылық қызметтерді, банк операцияларының жекелеген түрлерін, кез келген елді мекенде кез келген пайдаланушыға бөлшек сауда қызметін

көрсету жөніндегі міндеттемелерді өзіне алған почта операторы;
ұлттық почта желісі - Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында қолданылатын және көпшілік шарттың қағидатымен қызметтер көрсететін жалпы пайдаланымдағы
п о ч т а ж е л і с і ;

почта жөнелтімін өңдеу - почта жөнелтімдерін мақсаты бойынша тасымалдауға дайындауды және адресатқа жеткізуді (табыс етуді) қамтамасыз ететін, почта жөнелтімдерімен жүргізілетін өндірістік операциялар;

почта операторы - Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес почта қызметін жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға;

почта тасымалдау бөлімшесі - почта операторының почта жөнелтімдерін тасымалдауға мамандандырылған өндірістік бөлімшесі;

почта байланысы бөлімшесі - почта операторының почта жөнелтімдерімен жекелеген өндірістік операцияларды жүзеге асыратын, оларды қабылдауға және жеткізуге (табыс етуге) мамандандырылған өндірістік бөлімшесі;

жөнелтуші - почта операторына почта жөнелтімін немесе почталық ақша аударымын жіберу үшін тапсыратын почта операторының қызмет көрсетулерін п а й д а л а н у ш ы ;

почта жөнелтімдерін тасымалдау - жөнелту пунктінен жеткізетін жердегі почта операторының өндірістік объектілеріне дейін адресаттарға жеткізу (табыс ету) үшін почта жөнелтімдерінің қозғалысын білдіретін өндірістік операциялар;

жазбаша хат-хабар - хаттар, почта карточкалары, бандерольдер және ұсақ пакеттер;
хат - жазбаша хабарлама және (немесе) құжаттар бар почта конверті түріндегі карапайым немесе тіркелетін почта жөнелтімі;

почта операторының қызмет көрсетулерін пайдаланушы (пайдаланушы) - почта операторының көрсететін қызметін тұтынушы, соның ішінде почта операторымен жасалатын шарттардың негізінде тұтынушы болып табылатын жеке немесе заңды тұлға ;

жолдама зат - мөлшерін, салмағын және буып-түю тәсілін уәкілетті орган анықтайтын тауарлар мен басқа да заттар бар тіркелетін почта жөнелтімі;

почта - Қазақстан Республикасының аумағында почталық және қаржылық қызметтер кешенін көрсетуді қамтамасыз ететін құрылымның ажырамас бөлігі;

почтама - почта байланысының барлық қызметтерін көрсететін және почта операторы функцияларының барлығын немесе бір бөлігін жүзеге асыратын эмбебап ө н д і р і с т і к б ө л і м ш е ;

почта қауіпсіздігі - пайдаланушылардың, қызметкерлердің және почта операторы мүлкінің қауіпсіздігін, почта жөнелтімдері мен ақшаның, хат жазысу құпиялығының, сондай-ақ почта операторына почта қызметін жүзеге асыруына байланысты сеніп берілетін, заңмен қорғалатын өзге де құпиялардың сақталуын қамтамасыз ету;

почта қызметі - почталық және қаржылық қызметтерді өндіру және почта желісі

а р қ ы л ы к ө р с е т у ;

почта карточкасы - арнайы стандарт бланктегі жазбаша хабарлама бар қарапайым немесе тіркелетін почта жөнелтімі;

почта байланысы - почта жөнелтімдерін қабылдау, өңдеу, тасымалдау және жеткізу (табыс ету), сондай-ақ почталық ақша аударымы;

почта желісі - почта байланысы қызметтерін көрсету, почта операторының қаржылық және өзге де қызметтерін көрсету барысында пайдаланылатын өндірістік объектілер мен почта бағыттарының жиынтығы;

почта жүйесі - почта байланысын, қаржылық және өзге де қызметтер көрсетілуін қамтамасыз ететін почта желілері мен почта операторларының кешені;

почта-жинақ жүйесі - ұлттық оператор осы Заңға сәйкес пайдаланушыларға почта желілерінің негізінде почта байланысы қызметтерін, қаржылық және өзге де қызметтерді көрсету кезінде туындайтын қарым-қатынастар жиынтығы;

почталық мекен-жай (мекен-жай) - почта операторының қызмет көрсетулерін пайдаланушы почта жөнелтімдерін және почталық ақша аударымдарын жеткізу (табыс ету) үшін анықтайтын орын;

почта вагоны - почта жөнелтімдерін іріктеуге және тасымалдауға арнайы тағайындалған және жабдықталған темір жол вагоны;

почта индексі - почта жөнелтімдерін және почталық ақша аударымдарын қабылдау және жеткізу (табыс ету) жүргізілетін өндірістік объектіге берілетін почта мекен-жайының шартты цифрлық белгісі;

почта контейнері - тауарлар және басқа да материалдық құндылықтар бар контейнер түріндегі почта жөнелтімі;

почталық ақша аударымы - жөнелтуші адресатқа төлеуді почта операторына тапсыратын ақша сомасы көрсетілген, уәкілетті орган белгілеген бланк нысанын толтыра отырып, почта және электр байланысы желісін пайдаланумен ақшаны қабылдау, өңдеу, тасымалдау (беру), жеткізу (табыс ету) жөніндегі қызмет көрсету;

почта жөнелтімдері - қарапайым және тіркелетін хаттар, почта карточкалары, бандерольдер, ұсақ пакеттер, жолдама заттар, почта контейнерлері, сондай-ақ тиісті о р а м д а ғ ы б а с ы л ы м д а р ;

тірек пунктiнiң почта шкафы - жеткізу учаскесінде почта жөнелтімдерін уақытша сақтауға немесе адресаттың почта жөнелтімдерін алуына арналған арнайы шкаф;

почта штемпелі - жөнелту орнында жөнелтімді қабылдаған өндірістік объектінің атауы, почта жөнелтімін қабылдау күні мен уақыты белгіленген бедерлемені құжаттар мен почта жөнелтімдеріне соғуға арналған қондырғы; жеткізу орнында почта жөнелтімін алған өндірістік объектінің атауы, алу күні мен уақыты, сондай-ақ почта жөнелтімін адресатқа жеткізген (табыс еткен) өндірістік объектінің атауы, жеткізу (табыс ету) күні мен уақыты;

почта жәшігі - қарапайым хаттар мен қарапайым почта карточкаларын жинауға

2-бап. Почта туралы заңнама

1. Почта туралы заңнама Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді, осы Заңнан, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінен, "Байланыс туралы" Қазақстан Республикасының Заңынан және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық кесімдерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзге нормалар белгіленсе, онда халықаралық шарттың нормалары қолданылады.

3-бап. Почта қызметінің негізгі қағидаттары

П о ч т а қ ы з м е т і :

1) з а ң д ы л ы қ т ы с а қ т а у ;

2) почта байланысы қызмет көрсетулерінің ақпаратты алу және онымен алмасу құралдарының бірі ретінде барлық жеке және заңды тұлғалар үшін қол жеткізілімдігі;

3) почта қызмет көрсетулерін пайдаланатын жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен мүдделерінің сақталуы және қамтамасыз етілуі;

4) Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында почта жөнелтімдерінің транзит е р к і н д і г і ;

5) жеке және заңды тұлғалардың почта байланысы саласындағы қызметке қатысуға және осы қызмет нәтижелерін пайдалануға құқықтарының теңдігі;

6) Қазақстан Республикасының заң кесімдерінде белгіленген шектеулерді ескере отырып, пайдаланушылардың хат алмасудың, почталық, телеграфтық жөнелтімдер мен өзге де хабарламалардың құпиялығына құқықтарын қамтамасыз ету;

7) почта желісін және оны басқарудың сенімділігі мен орнықтылығын қамтамасыз е т у ;

8) почта байланысы саласындағы ережелердің, стандарттардың, талаптар мен н о р м а л а р д ы ң б і р ы ң ғ а й л ы ғ ы ;

9) ұлттық почта желісі мен почта-жинақ жүйесін дамытуға мемлекеттік қолдау к ө р с е т у ;

10) почта-жинақ жүйесінің салымдарына ұлттық оператор тартатын ақшаны орналастыру тәртібін мемлекеттік реттеу негізінде жүзеге асырылады.

4-бап. Почта қызмет көрсетулері

1. Почта операторлары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес почталық, қаржылық және өзге де қызметтер көрсету жөніндегі қызметті жүзеге асырады.

2. Почта байланысы қызмет көрсетулеріне:

1) почта байланысының жалпыға бірдей қызмет көрсетулері: Қазақстан Республикасының аумағында орнатылған почта жәшіктерінен жиналған пайдаланушылардың жазбаша қарапайым хат-хабарларын қабылдау, өңдеу, тасымалдау және жеткізу (табыс ету) жөніндегі қызмет көрсетулер;

2) почта байланысының негізгі қызмет көрсетулері:
тіркелетін почта жөнелтімдерін, жолдама заттарды, бандерольдерді, ұсақ пакеттерді,
контейнерлерді қабылдау, өңдеу, тасымалдау және жеткізу (табыс ету) жөніндегі
қ ы з м е т ;

жедел және курьерлік почта қызмет көрсетулері;
почталық ақша аударымдары;
тапсырыстар мен каталогтар бойынша жолдама сауда;

3) почта байланысының шарттық қызмет көрсетулері:
мерзімдік басылымдарды жазылу бойынша және бөлшек саудада тарату;
жинақталған зейнетақы туралы хабарламаларды жеткізу;
почта жарнамасы саласындағы қызмет көрсетулер;
почталық төлем белгілерін, почта конверттерін, карточкаларын, открыткаларын,
блоктарын, кәдесыйларын сату және басқалар;

4) факс байланысы, электрондық почта, бөлшек сауда қызмет көрсетулері және
почта операторлары көрсететін өзге де қызметтер жатады.

3. Осы баптың 1 және 2-тармақтарында аталған почта байланысы қызметтерін почта
операторлары уәкілетті орган лицензиясының негізінде көрсетеді.

4. Почта операторлары қаржылық қызметтердің мынадай түрлерін көрсетуге
қ ұ қ ы л ы :

1) почта лотереяларын өткізу;

2) бағалы қағаздар рыногында трансфер-агенттік, брокерлік, дилерлік және өзге де
қ ы з м е т к ө р с е т у ;

3) мемлекеттік бюджеттен зейнетақыларды, жәрдемақыларды, және басқа да
әлеуметтік төлемдерді жеткізу жөніндегі агент қызметтерін көрсету;

4) салымшыларды шарт жасасуға тарту бойынша зейнетақы қорларының агенті
қ ы з м е т т е р і н к ө р с е т у ;

5) лизинг қызметін жүзеге асыру;

6) факторингтік операциялар: тауарларды (жұмыстарды, қызмет көрсетулерді)
сатып алушыдан төлемді талап ету құқығын, төлемей қою қаупін қабылдай отырып,
с а т ы п а л у ;

7) форфейтингтік операциялар (форфеттеу): сатушыға айналымсыз вексельді сатып
алу жолымен тауарларды (жұмыстарды, қызмет көрсетулерді) сатып алушының
қ а р ы з д ы қ м і н д е т т е м е л е р і н т ө л е у .

5. Ұлттық оператор осы баптың 4-тармағында көзделген қаржылық қызметтерді
көрсетуден басқа, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен
Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің лицензиясы болғанда банк операцияларының
мынадай түрлерін жүзеге асыруға құқылы:

1) заңды тұлғалардың депозиттерін қабылдау, банк шоттарын ашу және

жүргізу;

2) жеке тұлғалардың депозиттерін қабылдау, банк шоттарын ашу және жүргізу;

3) кассалық операциялар: банкноттар мен монеталарды қабылдау, беру, қайта санау, айыру, айырбастау, іріктеу, буып-түю және сақтау;

4) аударым операциялары: заңды және жеке тұлғалардың банк шотын ашусыз ақшаны аудару жөніндегі тапсырмаларын орындау;

5) банкноттарды, монеталар мен құндылықтарды инкассациялау және жіберу;

б) шетел валютасын айырбастау операцияларын ұйымдастыру.

2-ТАРАУ. ПОЧТА ЖҮЙЕСІ

5-бап. Почта желілері

1. Почта желілерін почта операторлары меншік, мүліктік жалдау құқығында немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де құқықтарда пайдаланады.

2. Почта операторларының өндірістік объектілері почта операторларының қызмет көрсетулеріне пайдаланушылардың еркін қол жеткізуін қамтамасыз ететін филиалдар т ү р і н д е қ ұ р ы л у ы м ү м к і н .

3. Почта байланысының техникалық құралдары стандарттау саласындағы уәкілетті орган белгілейтін стандарттарға, өзге де нормалар мен техникалық шарттарға сәйкестікке сертификаттауға жатады. Почта байланысы құралдары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген экологиялық талаптарға сәйкес болуы т и і с .

6 - б а п . Почта операторлары

1. Почта операторлары осы Заңға және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық кесімдеріне сәйкес пайдаланушыларға почта байланысы қызметтерін және қаржылық қызметтерді көрсетеді.

2. Почта операторларында қажетті технологиялық жабдық, механикаландыру, автоматтандыру және ақпараттандыру құралдары, тарифтер, Почта байланысы қызметтерін көрсету ережесі, почта жөнелтімдерін Қазақстан Республикасының ішінде және одан тыс жерлерге тасымалдау және жеткізу (табыс ету) мерзімі, жұмыс тәртібі туралы пайдаланушылар үшін қол жеткізімді ақпарат, сондай-ақ пайдаланушыларға почта байланысы қызмет көрсетулеріне қол жеткізуді жеңілдететін өзге де қажетті а қ п а р а т б о л у ы т и і с .

7-бап. Ұлттық почта операторы

1. Ұлттық почта операторы азаматтардың конституциялық құқықтары мен еркіндіктері іске асырылуын қамтамасыз етеді және өз қызметін Қазақстан Республикасының Үкіметі шешімінің негізінде жүзеге асырады.

Ұлттық почта операторы жеке тұлғаларға, мемлекеттік билік және басқару органдарына, жергілікті өзін-өзі басқару органдарына және заңды тұлғаларға почта байланысы қызметтерін көрсетеді.

Ұлттық почта операторының негізгі қызметі Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында пайдаланушыларға почта байланысының жалпыға бірдей, негізгі, шарттық және өзге де қызметтерін, қаржылық қызметтерді, банк операцияларының жекелеген түрлерін, сондай-ақ бөлшек сауда қызметтерін көрсету болып табылады.

Ұлттық оператор туралы ережені Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бекітеді.

2. Ұлттық почта операторының филиалдары - почтамттар, почта тасымалдау бөлімшелері және ұлттық почта операторы дербес заңды тұлға ретінде құратын өзге де құрылымдық бөлімшелер почта байланысы қызметтерінің бүкіл кешенін не болмаса өзінің жеткізу немесе жіберу учаскесінің шегінде почта байланысының жалпыға бірдей және негізгі қызметтерін көрсетеді.

Ұлттық почта операторының өндірістік объектілері уәкілетті орган беретін почта индекстері жүйесімен біріктірілген.

3. Ұлттық почта операторы уәкілетті орган бекіткен түрі мен көлеміне сәйкес почталық төлемнің мемлекеттік белгілерін (почта маркалары, блоктары, маркіленген конверттер мен открыткалар, почта карточкалары мен конверттер) шығарады.

Ұлттық почта операторы почталық төлемнің мемлекеттік белгілерін сату мен таратуды жүзеге асырады. Сатылған почталық төлемнің мемлекеттік белгілері қайтара қабылданбайды және айырбасталмайды.

4. Ұлттық почта операторы почта жөнелтімдерін почта жәшіктерінен алу

мерзімі мен уақытын анықтайды, сондай-ақ жергілікті атқарушы органдармен келісім бойынша олардың болуын қамтамасыз етеді.

5. Ұлттық почта операторы өз қызметкерлерін уәкілетті орган белгілеген нормалар бойынша және тәртіппен нысандық киіммен қамтамасыз етуге құқылы.

3-ТАРАУ. ПОЧТА ҚЫЗМЕТІН МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ

Параграф 1. Почта байланысы қызмет көрсетулерін ұсыну жөніндегі қызметті реттеу

8-бап. Почта байланысы саласындағы мемлекеттік органдардың құзыреті

1. Қазақстан Республикасының Үкіметі:

- 1) Қазақстан Республикасының почта байланысын дамыту және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың салалық бағдарламасын бекітеді;
- 2) инвестицияларды тарту үшін қолайлы жағдай жасайды және почталық қызметтер көрсету рыногын дамыту және оның тұрақтылығын қолдау жөнінде өзге де шаралар қолданады;
- 3) почта қызметіне байланысты үкіметаралық келісімдер жасасады;
- 4) почта байланысы саласында қызмет көрсетулерді өндіру және ұсыну жөніндегі қызметті лицензиялау ережелерін бекітеді;
- 5) Қазақстан Республикасының заң кесімдерінде және Қазақстан Республикасы Президентінің кесімдерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

2. Уәкілетті орган:

- 1) Қазақстан Республикасының аумағында почта байланысы саласындағы қызметті мемлекеттік реттеуді жүзеге асырады;
- 2) тұрғындар мен экономиканың почта байланысы қызмет көрсетулеріне мұқтаждығын қамтамасыз етуге бағытталған мемлекеттік саясат пен стратегияны іске асырады;
- 3) Қазақстан Республикасының почта байланысын дамыту және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың салалық бағдарламасын әзірлейді және Қазақстан Республикасының Үкіметіне бекітуге ұсынады;
- 4) почта байланысы қызметтерін ұсынатын кәсіпкерлік, шағын және орта бизнес субъектілеріне қолдау көрсетеді;
- 5) почта байланысы қызмет көрсетулер рыногын дамытуға және почта-жинақ жүйесін жетілдіруге жәрдемдеседі;
- 6) почта байланысы қызметтерін көрсетумен айналысатын заңды және жеке тұлғалардың қызметін лицензиялауды жүзеге асырады;
- 7) ұлттық почта операторы арқылы почта төлемінің мемлекеттік белгілерін (почта маркалары, блоктары, маркіленген конверттер мен открыткалар, почта карточкалары мен конверттер) шығаруды қамтамасыз етеді және түрлері мен шығару көлемін бекітеді;
- 8) Қазақстан Республикасының аумағында почта байланысы объектілеріне почталық индекстер береді;
- 9) почта операторларының қызмет көрсетулерін пайдаланушылардың құқықтары сақталуына бақылауды жүзеге асырады;
- 10) Почталық төлем белгілерінің мемлекеттік коллекциясын қалыптастыру құқығына ие болады;

11) өз құзыреті шегінде почта байланысы қызмет көрсетулерін пайдаланушыларға ұсынудың тиісті ережелерін бекітеді. Қазақстан Республикасының аумағында почта жөнелтімдерін авиа- және жер бетіндегі көлікпен жеткізудің мерзімдерін анықтайды;

12) почта жөнелтімдеріне почта штемпелін қолдану тәртібін бекітеді;

13) почта байланысы саласындағы заңнаманың орындалуын қамтамасыз етеді;

14) таңба басу машиналарын қолдануға рұқсаттар беру тәртібін, сондай-ақ оларды пайдалану тәртібін анықтайды;

15) почта инфрақұрылымына инвестицияларды тартуға жәрдемдеседі;

16) Қазақстан Республикасының почта әкімшілігі ретінде қызмет атқарады және Қазақстан Республикасының Үкіметі анықтаған өкілеттік шегінде басқа мемлекеттер мен халықаралық ұйымдардың почта әкімшіліктерімен өзара іс-қимыл кезінде Қазақстанның почта байланысы саласындағы мүдделерін білдіреді және қорғайды;

17) Қазақстан Республикасы Үкіметінің тапсырмалары бойынша почта байланысы саласындағы халықаралық шарттарды дайындауды және жасасуды жүзеге асырады;

18) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

3. Жергілікті атқарушы органдар:

1) почта операторларына, олардың аумағына өндірістік объектілерді орналастыруда көмек көрсетеді, сондай-ақ почта операторларының өндірістік объектілері үшін адам тұрмайтын үй-жайлар бөлу туралы мәселелерді қарайды;

2) өндірістік объектілерді тиімді жұмыс істеу және әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында почта байланысының қызмет көрсету аясын кеңейту үшін қажетті механикаландыру, автоматтандыру және ақпараттандыру құралдарымен жарақтандыруға жәрдемдеседі;

3) әкімшілік-аумақтық бірлікте почта желілерінің тұрақты жұмыс істеуіне жәрдемдеседі, почта операторларына почта жөнелтімдерін шалғайдағы елді мекендерге белгіленген мерзімде жеткізуде көмек көрсетеді;

4) ұлттық почта операторымен бірлесіп, әкімшілік-аумақтық бірлікте почта жәшіктерінің санын және орналастыру орындарын анықтайды, тұрғындардың және тұрғын үйлерді пайдаланатын ұйымдардың абоненттік почта шкафтарын және абоненттік почта жәшіктерін тиісті түрде пайдалануын қамтамасыз етеді.

9-бап. Почта байланысының техникалық құралдарын сертификаттау

Почта байланысының техникалық құралдарын стандарттау, метрология және сертификаттау саласындағы уәкілетті орган белгілеген стандарттарға, өзге де нормалар мен техникалық шарттарға сәйкестікке сертификаттауды Қазақстан Республикасының заңнамасында анықталған және стандарттау, метрология және сертификаттау саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен тіркелген жеке және заңды тұлғалар жүргізеді.

10-бап. Почта байланысының қызмет көрсетулерін ұсыну жөніндегі қызметті
л и ц е н з и я л а у

Почта операторлары почта байланысының қызметтерін көрсету жөніндегі қызметті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес уәкілетті орган беретін лицензиялардың негізінде жүзеге асырады.

11-бап. Бірыңғай нормативтер мен талаптар

Почта операторлары почта байланысының қызметтерін көрсету жөніндегі қызметті уәкілетті орган белгілейтін ережелер мен нормативтерге сәйкес жүзеге асырады.

Почта жөнелтімдерін ресімдеуге, олардың орамына қойылатын талаптар мен техникалық сипаттамалар уәкілетті орган белгілейтін нормативтерде анықталады.

12-бап. Почта байланысы қызмет көрсетулеріне арналған тарифтер

1. Почта байланысы қызмет көрсетулеріне арналған тарифтерді почта операторлары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгілейді және табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау жөніндегі уәкілетті орган реттейді.

2. Егер заң кесімдерінде почта байланысының жалпыға бірдей немесе негізгі қызметтерін пайдаланушылардың жекелеген санаттарына ақысыз не болмаса жеңілдік шартымен көрсету көзделген жағдайда, почта операторы осындай қызметтерді көрсетуге байланысты көтерген шығыстар мемлекеттік бюджет қаражатының есебінен ө т е л е д і .

13-бап. Почта операторларының жедел-іздістіру қызметін жүзеге асыратын органдармен өз ара і с - қ и м ы л ы

Почта операторлары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жедел-іздістіру қызметін жүзеге асыратын органдарға өз почта желілерінде жедел-іздістіру шараларын жүргізуде ұйымдастыру және техникалық мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге м і н д е т т і .

14-бап. Почта аударымдарын жүзеге асыру кезінде тілдерді пайдалану Қазақстан Республикасының шегінде жіберілетін почта жөнелтімдері мемлекеттік немесе орыс тілінде ресімделеді.

Халықаралық почта жөнелтімдері Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттар мен келісімдердің нормаларында анықталған тілдерде ресімделеді және ө н д е л е д і .

15-бап. Почта байланысының қызмет көрсетулерін жүзеге асыру кезіндегі ш е к т е у л е р

1. Почта желілері бойынша жіберуге тыйым салынған немесе шектелген нәрселер мен заттардың тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

Почта операторы ішіндегісі жіберуге тыйым салынған почта жөнелтімдерін кідіртуге, сондай-ақ осы Заңның 24-бабының 2-тармағында көзделген тәртіппен басқа почта жөнелтімдерінің бүлінуіне (зақымдалуына) әкелетін немесе әкелуі мүмкін, почта байланысы қызметкерлерінің немесе үшінші тұлғалардың өміріне немесе денсаулығына қатер төндіретін почта жөнелтімдерін, егер осындай қауіпті өзге жолмен жоюға келмесе, уәкілетті орган анықтайтын нысан бойынша акті жасай отырып, жоюға немесе жоюға рұқсат беруге құқылы.

Почта жөнелтімдерінен тасымалдауға тыйым салынған немесе шектелген заттарды алып қою тәртібін, сондай-ақ оларды жою тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

2. Уәкілетті орган ұлттық почта операторының жолдама заттарға қабылдауына немесе жеткізуіне жататын маусымдық тауарларды анықтауға құқылы.

Параграф 2. Қаржылық қызмет көрсетулерді ұсыну жөніндегі қызметті
р е т т е у

16-бап. Почта-жинақ жүйесі

1. Почта-жинақ жүйесі Қазақстан Республикасының Үкіметі анықтайтын тәртіппен және шартпен қалыптастырылады және дамытылады.

2. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі осы Заңда көзделген банк операцияларын лицензиялауды, сондай-ақ ұлттық почта операторының банкілік қызметін Қазақстан Республикасының банк заңнамасына сәйкес реттеуді жүзеге асырады.

17-бап. Почта операторларының қаржылық қызмет көрсетулері

1. Почта операторлары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қаржылық қызмет көрсетулерді ұсыну жөніндегі қызметті жүзеге асырады.

2. Почта операторларының қаржылық қызметтерді көрсету жөніндегі қызметін лицензиялау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізіледі.

Параграф 3. Почта жөнелтімдерінің жекелеген түрлері

18-бап. Тапсырысты жөнелтімдер

1. Почта жөнелтімдерінің барлық түрлері пайдаланушылардың тілегі бойынша тапсырыс тәртібімен жіберілуі мүмкін және тіркелетін жөнелтімдерге жатады.

2. Тапсырысты жөнелтім көрсетілетін қызмет үшін алдын ала төлеммен және почта операторының түбіртек беруімен қабылданады.

19-бап. Құндылығы жарияланған жөнелтімдер

1. Бағалы қағаздар, құжаттар немесе бағалы заттар бар почта жөнелтімдері құндылығы жарияланған тіркелетін почта жөнелтімдеріне жатады.

2. Пайдаланушылар құндылығы жарияланған почта жөнелтімі салымының бағалау сомасын дербес анықтайды және уәкілетті орган бекіткен Почта байланысының қызметтерін көрсету ережесіне сәйкес орамды таңдап алады.

3. Құндылығы жарияланған жөнелтім үшін тариф белгіленген тәртіппен анықталады және оны жөнелтуші почта операторынан түбіртек ала отырып, алдын ала төлейді.

4. Жөнелтуші жариялаған құндылық мөлшері осы Заңмен шектелмейді.

20-бап. Алу туралы хабарлама

Тапсырысты жөнелтімді немесе құндылығы жарияланған жөнелтімді беру кезінде жөнелтуші адресаттың почта жөнелтімін алғаны туралы хабарламаны оған жіберуді талап етуге құқылы.

Хабарлама үшін тарифті жөнелтуші почта операторынан түбіртек ала отырып, алдын ала төлейді.

Алу туралы хабарлама жөнелтушіге оның таңдауы бойынша әуе немесе жер бетіндегі жолмен жіберіледі.

21-бап. Почта байланысының жалпыға бірдей қызмет көрсетулері

1. Ұлттық почта операторы көрсететін тіркелмейтін жалпыға бірдей қызметтер жөнелтушінің нұсқауына сәйкес өңдеуге, тасымалдауға және жөнелтушіне жеткізуге (табыс етуге) жататын қарапайым жазбаша хат-хабарды орнатылған почта жәшіктеріне қабылдауды білдіреді.

2. Почта жөнелтімінде почта төлемінің мемлекеттік белгілері болмаса немесе төлемнің белгіленген тарифіне дейін төленбесе, почта операторы осындай почта жөнелтімін қосымша ақы төлеу қажеттілігін көрсете отырып, жөнелтушіге қайтаруға құқылы.

Жекелеген жағдайларда көрсетілген почта жөнелтімі белгіленген тарифке дейін қосымша ақы төлеуді жеткізу (табыс ету) уақытында жүзеге асыру туралы ұсыныспен адресатқа жеткізілуі мүмкін.

22-бап. Почта жөнелтімін қайтару. Жөнелтушінің өтініші бойынша мекен-жайды өзгерту немесе түзету

1. Почта жөнелтімі:

1) адресатқа берілмеген;

2) рұқсат етілмеген салымдар үшін тәркіленбеген немесе жойылмаған;

3) жеткізу елі заңнамасының негізінде алынбаған жағдайда жөнелтуші почта операторына почта жөнелтімін қайтару, мекен-жайын өзгерту немесе түзету туралы өтініш жасауға құқылы.

2. Почта жөнелтілімін қайтару, мекен-жайды өзгерту немесе түзету жөнелтуші арнайы тарифті төлеген кезде жүзеге асырылады.

4-ТАРАУ. АРНАЙЫ ЕРЕЖЕЛЕР

23-бап. Почта қауіпсіздігі

1. Почта операторы почта қауіпсіздігі бөлімшелерін құруға құқылы. Көрсетілген бөлімшелер почта операторларының қызметкерлерін қорғауды, почта желілерінің қауіпсіздігі мен сырттан кіруден қорғауды, өндірістік объектілердің почта жөнелтімдері мен ақшаның сақталуын, жіберуге тыйым салынған нәрселер мен заттарды айқындауды және оларды почтамен тасымалдау жағдайларын болдырмауды қамтамасыз етеді.

Почта қауіпсіздігі қызметтері ішкі қызметтік тексерістер жүргізеді, жедел-іздігіру қызметін жүзеге асыратын органдарға қылмыс деректері бойынша көмек көрсетеді.

2. Почта қауіпсіздігі қызметтері өз қызметінде Қазақстан Республикасының заң кесімдерінде белгіленген тәртіппен техникалық және арнайы құралдарды, қызметтік штат қаруын пайдалануға құқылы.

Арнайы, техникалық құралдарды және қызметтік штат қаруын пайдалану тәртібі, оларды сатып алу, есепке алу, сақтау, жөндеу және жою тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасында анықталады.

24-бап. Почта хабарламаларының құпиялылығы

1. Хат алмасудың, почталық, телеграфтық және почта операторларының қызмет саласына кіретін өзге де хабарламалардың құпиялығына мемлекет кепілдік береді.

2. Почта жөнелтімдерін тексеру және ашу, ішіне салынғанын тексеру, сондай-ақ почта хабарламалары құпиялығының өзге де шектеулері сот шешімі негізінде ғана рұқсат етіледі.

3. Барлық почта операторлары почта жөнелтімдерінің құпиялығын сақтауды қамтамасыз етуге міндетті.

4. Почта жөнелтімдері, почталық ақша аударымы және почта операторларының қызмет саласына кіретін өзге де хабарламалар туралы ақпарат, сондай-ақ почта жөнелтімдерінің өзі, аударылатын ақшалай қаражат және өзге де хабарламалар почта хабарламаларының құпиясы болып табылады және жөнелтушілерге (адресаттарға) немесе олардың өкілдеріне ғана берілуі мүмкін.

5. Көрсетілген ережелерді бұзуға жол берген лауазымды және өзге де тұлғалар Қазақстан Республикасының заң кесімдерінде белгіленген тәртіппен жауапкершілікке

т а р т ы л а д ы .

25-бап. Почта заңнамасын бұзған үшін жауапкершілік

1. Осы Заңның ережелерін бұзған жеке және заңды тұлғалар Қазақстан Республикасының заң кесімдеріне сәйкес жауап береді.

2. Почта операторларының кінәсінен почта байланысының қызметтерін көрсету жөніндегі міндеттемелердің орындалмағаны не болмаса тиісті түрде орындалмағаны үшін олар пайдаланушылар алдында материалды жауапты болады. Почта операторлары :

тіркелетін почта жөнелтімдерін жоғалту, бүлдіру (зақымдау);

тіркелетін почта жөнелтімдері салымдарының жетіспеушілігі;

почта жөнелтімдерін жіберудің бақылау мерзімдерін бұзған жағдайларда материалды жауапты болады .

3. Почта операторлары құндылығы жарияланған почта жөнелтімдерінің жоғалуы, салымының жетіспеушілігі, бүлінуі (зақымдалуы) үшін жарияланған құндылықпен жеткізу үшін өндіріп алынған тариф мөлшерінде материалды жауапты болады.

Құндылығы жарияланған почта жөнелтімін салым тізімдемесімен бірге жіберген кезде оның салымының бір бөлігі жоғалған немесе бүлінген (зақымдалған) жағдайда почта операторы жөнелтуші тізімдемеде көрсеткен салымның жетіспейтін немесе бүлінген (зақымдалған) бөлігінің жарияланған құндылығы мөлшерінде шығынды өтейді .

Құндылығы жарияланған почта жөнелтімін салым тізімдемесінсіз жіберген кезде оның салымының бір бөлігі жоғалған немесе бүлінген (зақымдалған) жағдайда почта операторы салымның жетіспейтін немесе бүлінген (зақымдалған) бөлігі салмағының жіберілген салымның салмағына (почта жөнелтімі қабатының салмағынсыз) арақатынасына тепе-тең анықталатын почта жөнелтімінің жарияланған құндылығының мөлшерінде шығынды өтейді .

Өзге де тіркелетін почта жөнелтімдері жоғалған, салымы жетіспеген, бүлінген (зақымдалған) кезде почта операторлары тарифтік төлемнің екі есе сомасы мөлшерінде материалды жауапты болады .

4. Почта жөнелтімі, ақша жоғалған немесе жетіспеген жағдайда почта операторы аударым сомасын немесе жетіспейтін ақша сомасын және жеткізу үшін өндіріп алынған тарифті өтейді .

5. Азаматтардың жеке бастарының (өндірістік емес) мұқтаждықтары үшін почта жөнелтімдері мен почталық ақша аударымдарын жіберудің бақылау мерзімдерін бұзған жағдайда почта операторлары әрбір кідірілген күн үшін почта байланысының жіберу бойынша көрсеткен қызметтері үшін ақының үш пайызы мөлшерінде, бірақ осы қызмет көрсету үшін төленген тариф сомасынан асырмай айыппұл төлейді.

Почта жөнелтімдерін әуе көлігімен жіберудің бақылау мерзімдерін бұзған жағдайда

почта операторлары пайдаланушыға әуе және жер бетіндегі көлікпен жіберу үшін төлемнің арасындағы тарифтердің айырмашылығын төлейді.

6. Пайдаланушылардың қосымша шығындары, соның ішінде ала алмаған табысы ө т е л м е й д і .

7. Почта операторлары почта жөнелтімдерін жоғалтқаны, бүлдіргені (зақымдағаны), жеткізбегені немесе оларды жіберудің бақылау мерзімдерін бұзғаны үшін, егер бұл қарсы тұруға болмайтын жағдайдың немесе почта жөнелтімі салымының қасиеті салдарынан болғаны дәлелденсе, материалды жауап бермейді.

8. Пайдаланушылар почта жөнелтімдеріне жіберуге тыйым салынған нәрселер мен заттарды салу салдарынан туындаған не болмаса жіберілетін салымның тиісті түрде буып-түйілмеуі нәтижесінде туындаған, почта операторына келтірілген залал үшін Қазақстан Республикасының заң кесімдеріне сәйкес белгіленген материалды және өзге де т ү р д е ж а у а п т ы б о л а д ы .

9. Почта жәшіктерін, абоненттік почта жәшіктерін, тірек пункттерінің шкафтарын бүлдіруде, почта жөнелтімдерін ұрлауда, жоюда немесе зақымдауда кінәлі тұлғалар, сондай-ақ почта операторына залал келтіруде және осы Заңның өзге де құқық бұзушылықтарында кінәлі тұлғалар Қазақстан Республикасының заң кесімдеріне с ә й к е с ж а у а п б е р е д і .

10. Почта төлемдерінің қолдан жасалған, жалған белгілерін, соның ішінде халықаралық жауап купондарын сату мақсатында жасауда немесе сатуда, сондай-ақ таңба басу машиналары мен бәсіре заттардың қолдан жасалған клишелерін пайдалануда кінәлі тұлғалар Қазақстан Республикасының заң

кесімдеріне сәйкес жауап береді.

11. Почта операторлары мен пайдаланушылардың арасында туындайтын даулар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шешіледі.

12. Кінәсінен залал келтірілген почта операторларының қызметкерлері Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жұмыс берушінің алдында материалды және өзге де түрде жауапты болады.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Мамандар:

Багарова Ж.А.

Қасымбеков Б.А.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ